

POSTANOWIENIE

Dnia 2 marca 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jacek Wygoda

protokolant: starszy sekretarz sądowy Renata Szczegot

po rozpoznaniu na posiedzeniu w dniu 2 marca 2021 r., sprawy w przedmiocie zastrzeżenia co do możliwości udostępnienia sędziemu Sądu Rejonowego w R. P. J. lub jego obrońcy dokumentów dołączonych do wniosku sygn. PK XIV Ds (...) Naczelnika Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej o podjęcie uchwały w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego Sądu Rejonowego w R. P. J.,
działając na podstawie, art. 128 ustawy z dnia 27 lipca 2001 r. Prawo o ustroju sądów powszechnych (Dz.U.2020.2072 t.j. ze zm.; dalej: Prawo o ustroju sądów powszechnych) w zw. z art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k.,

postanowił:

postępowanie w wyżej wymienionej sprawie umorzyć, wobec ustalenia, iż P. J. z dniem 3 grudnia 2020 r. zaprzestał pełnienia funkcji sędziego, a zatem aktualnie, nie podlega orzecznictwu sądów dyscyplinarnych w zakresie dotyczącym wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej tym samym i w zakresie w jakim sądy te orzekają w przedmiocie utrzymania zastrzeżenia prokuratora, co do możliwości udostępnienia sędziemu wglądu do dołączonych do wniosku o uchylenie immunitetu sędziowskiego materiałów.

UZASADNIENIE

Wnioskiem z dnia 21 maja 2019 r., Naczelnik Wydziału Spraw Wewnętrznych Prokuratury Krajowej wystąpił do Sądu Apelacyjnego w (...) o zezwolenie na pociągnięcie sędziego Sądu Rejonowego w R. P. J. do odpowiedzialności karnej za czyn z art. 231 § 1 k.k. Jednocześnie we wniosku tym, na podstawie art. 80 § 2f Prawa o ustroju sądów powszechnych, złożył zastrzeżenie, że dokumenty załączone do wniosku nie mogą zostać udostępnione sędziemu P. J., ani też ewentualnie ustanowionemu jego obrońcy, z uwagi na dobro postępowania przygotowawczego.

Sąd Apelacyjny w (...) w dniu 4 grudnia 2020 r. wydał postanowienie o przekazaniu sprawy, zgodnie z właściwością rzeczową, Sądowi Najwyższemu – Izbie Dyscyplinarnej, następnie zaś za pismem z dnia 8 stycznia 2021 r. przekazał tut. Izbie wniosek sygn. PK XIV (...) wraz z załączonymi do tegoż wniosku aktami (k. 3).

W dniu 9 lutego 2021 r. do Sądu Najwyższego Izby Dyscyplinarnej wpłynęło pismo obrońcy P. J. informujące iż P. J. nie jest już sędzią oraz zawierające zaświadczenie Okręgowej Rady Adwokackiej w [...], o wpisie P. J. na listę adwokatów Izby Adwokackiej w [...], dokonany na mocy uchwały ww. Rady Adwokackiej z dnia 20 lutego 2020 r. nr (...) (k. 48-49 akt sygn. I DI 7/21).

W oparciu o wskazane wyżej pismo obrońcy, Sąd Najwyższy zwrócił się do Krajowej Rady Sądownictwa i Ministra Sprawiedliwości o potwierdzenie nadesłanej przez obrońcę informacji o zrzeczeniu się przez P. J. funkcji sędziego.

Z odpowiedzi uzyskanych z Krajowej Rady Sądownictwa i od Ministra Sprawiedliwości wynika, iż stosunek służbowy P. J. jako sędziego „ustał z końcem dnia 3 grudnia 2020 r.” (k. 84, 88-89 akt sygn. I DI 7/21).

Sąd Najwyższy zważył co następuje.

Postępowanie w przedmiocie utrzymania zgłoszonego przez prokuratora zastrzeżenia wglądu do dokumentów, o którym mowa w art. 80 § 2f Prawa o ustroju sądów powszechnych, jest elementem postępowania zasadniczego dotyczącego rozpoznania przez sąd dyscyplinarny wniosku o zezwolenie na pociągnięcie

sędziego do odpowiedzialności karnej (zwanego dalej wnioskiem), kierowanego w oparciu o art. 80 Prawa o ustroju sądów powszechnych.

Stroną postępowania sądowego w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie do odpowiedzialności karnej sędziego (oprócz oskarżyciela-wnioskodawcy), a tym samym stroną procedury rozstrzygającej o utrzymaniu zastrzeżenia prokuratora dotyczącego dostępu do dołączonych do wniosku materiałów musi być sędzia, w odniesieniu do którego skierowano taki wniosek.

Immunitet sędziowski i związana z nim gwarancja braku możliwości pociągnięcia sędziego do odpowiedzialności karnej bez uprzedniej zgody sądu dyscyplinarnego, zgodnie z konstytucją i ustawą Prawo o ustroju sądów powszechnych, obejmuje osoby pełniące urząd sędziego oraz sędziów przeniesionych w stan spoczynku. Sąd Najwyższy przypomina, iż zgodnie utrwalonym orzecznictwem: *„Zgodnie z treścią art. 68 § 1 Prawa o ustroju sądów powszechnych z 2001 r. stosunek służbowy sędziego rozwiązuje się z mocy prawa, jeżeli sędzia zrzekł się urzędu. Wówczas, z datą ustania stosunku służbowego nie chroni go już immunitet procesowy, a zatem brak jest formalnoprawnej przeszkody do wszczęcia i prowadzenia postępowania karnego przeciwko takiej osobie.”* (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 18 stycznia 2006 r. sygn. SNO 64/05, Lex nr: 470199, podobnie: postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 20 czerwca 2012 r. I KZP 7/12 Lex nr: 1166448 oraz postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 17 grudnia 2019 r. sygn. I DO 57/19, LEX nr: 2978003)

Wniosek prokuratora dotyczący wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego P. J. do odpowiedzialności karnej, oraz zawarte w nim prokuratorskie zastrzeżenie dostępu sędziego P. J. do dołączonych do wyżej wymienionego wniosku dokumentów, którego zasadność rozpoznawana jest w niniejszym postępowaniu, z dniem rozwiązania stosunku służbowego z sędzią P. J., stały się bezprzedmiotowe, bowiem P. J. skutecznie zrekając się urzędu sędziego przestał pozostawać pod ochroną immunitetu sędziowskiego, a zatem też przestał podlegać orzecznictwu sądów dyscyplinarnych w zakresie w jakim sądy te rozstrzygają w przedmiocie zezwolenia na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej, o którym mowa w art. 80 ustawy Prawo o ustroju sądów powszechnych i w zakresie w jakim sądy, w przedmiocie utrzymania wskazanego powyżej zastrzeżenia prokuratora.

Sąd Najwyższy przypomina, iż: *„W postępowaniu toczącym się przed sądem dyscyplinarnym w przedmiocie wyrażenia zgody na pociągnięcie sędziego do odpowiedzialności karnej lub na jego tymczasowe aresztowanie odpowiednie zastosowanie mają przepisy o postępowaniu dyscyplinarnym, zawarte w ustawie z dnia 27 lipca 2001 r. - Prawo o ustroju sądów powszechnych (...), zaś w zakresie nimi nieuregulowanym, koniecznym dla zachowania funkcjonalności i standardów rzetelnego procesu, przepisy Kodeksu postępowania karnego”* (Uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 maja 2009 r. sygn. I KZP 5/09, LEX nr 493998).

Akceptując w pełni wyrażone w przywołanej powyżej uchwale stanowisko Sądu Najwyższego, Sąd orzekający w niniejszej sprawie, wobec rezygnacji P. J. z urzędu sędziowskiego, zobligowany jest przedmiotowe postępowanie umorzyć z uwagi na ustanie podległości P. J. sądowi dyscyplinarnemu w zakresie dotyczącym utrzymania przez sąd zastrzeżenia prokuratora, co do dostępu sędziego do dokumentów dołączonych do wniosku o uchylenie immunitetu sędziowskiego, co w przedmiotowej sprawie potraktowane być musi *mutatis mutandis* jako negatywna przesłanka procesowa określona w art. 17 § 1 pkt 8 k.p.k.